Lietas arhīva Nr. A42-01505-20/25
ECLI:LV:ADRJRIT:2020:1026.A420150520.5.S

**SPRIEDUMS**
**Latvijas tautas vārdā**

Rīgā 2020.gada 16.novembrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis M.Markovs,

piedaloties pieteicēja */pers. A/* pārstāvim Reinim Bērziņam un atbildētājas pusē pieaicinātās iestādes Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pārstāvei Inesei Demei,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz pieteicēja */pers. A/* pieteikumu par Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta 2020.gada 10.februāra lēmuma Nr.DA-20-153-ap atcelšanu.

**Aprakstošā daļa**

[1] Rīgas pilsētas būvvaldes (turpmāk – būvvalde) būvinspektors 2019.gada 6.novembrī sagatavoja atzinumu Nr.BV-19-2910-atz par būves pārbaudi /adrese/ (turpmāk - atzinums Nr.1). Minētajā atzinumā tika konstatēts, ka veikta patvaļīga būvniecība un uzlikts par pienākumu pieteicējam trīs mēnešu laikā izstrādāt būvniecības dokumentāciju patvaļīgajai būvniecībai vai atjaunot iepriekšējo stāvokli.

Nepiekrītot atzinumam Nr.1, pieteicējs to apstrīdēja Rīgas domes Pilsētas attīstības departamentā (turpmāk – departaments). Departaments ar 2020.gada 10.februāra lēmumu Nr.DA-20-153-ap atzinumu Nr.1 atstāja negrozītu (turpmāk –pārsūdzētais lēmums). Pārsūdzētais lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[1.1] Pieteicējam 2017.gada 1.septembrī nostiprinātas īpašuma tiesības uz dzīvojamās mājas /adrese/ (turpmāk - dzīvojamā māja) kopīpašuma domājamām daļām, kā arī dzīvojamās mājas dzīvokli Nr.101A (turpmāk - dzīvoklis).

Būvvaldes Būvniecības kontroles pārvaldes Rīgas pilsētas būvinspekcijas (turpmāk – būvinspekcija) galvenais būvinspektors, 2019.gada 1.novembrī apsekojot dzīvojamās mājas koplietošanas telpas, konstatēja, ka minētajās koplietošanas telpās ir izbūvētas metāla konstrukcijas ar vērtnēm, pilnībā norobežojot piekļuvi dzīvoklim. Tādējādi daļa no koplietošanas telpām tiek pievienota dzīvokļa īpašumam. Vienlaikus konstatēts, ka uz dzīvokļa terases novietota būve.

Ar atzinumu Nr.1 pieteicējam tika uzlikts pienākums trīs mēnešu laikā no tā spēkā stāšanās dienas izstrādāt būvniecības dokumentāciju apsekošanas laikā konstatētajiem patvaļīgajiem būvdarbiem vai atjaunot iepriekšējo tiesisko stāvokli. Tāpat atzinumā Nr.1 tika iekļauts brīdinājums par piespiedu izpildes uzsākšanu, ja netiks veikta noteiktā pienākuma labprātīga izpilde (patvaļīgas būvniecības radīto seku novēršana).

Būvinspekcijas galvenais būvinspektors 2020.gada 8.janvāra apsekošanas laikā konstatēja, ka dzīvokļa sastāvā esošajā ārtelpā (turpmāk – terase) novietots koka konstrukcijas skapis, vairāki labiekārtojuma elementi un koka konstrukcijas būve – nojume. Par konstatēto sagatavots 2020.gada 9.janvāra atzinums Nr.BV–20–67–atz (turpmāk – atzinums Nr.2).

Būvinspektors 2020.gada 3.februāra apsekošanas laikā konstatēja, ka dzīvojamās mājas kāpņu telpā ir izbūvētas metāla konstrukcijas, kas ierobežo piekļuvi dzīvojamās mājas sestajam stāvam. Citās kāpņu telpās līdzīgas konstrukcijas nav konstatētas. Par konstatēto sagatavots 2020.gada 3.februāra atzinums Nr.BV–20–360–atz (turpmāk – atzinums Nr.3).

[1.2.] Dzīvojamās mājas 2005.gada 23.novembra būvprojekts paredz dzīvojamās mājas jumta stāva izbūvi, ar kuru konkrētajā gadījumā izbūvēts dzīvoklis. Ne būvprojekts, ne tā 2006.gada 14.augusta izmaiņu projekts neparedz metāla norobežojošo konstrukciju izbūvi starp dzīvojamās mājas piekto un sesto stāvu. Tā kā telpu aiz strīdus metāla konstrukcijām izmanto tikai pieteicējs un tajā konstatējami viņa sadzīves priekšmeti, secināms, ka būtībā daļa no dzīvojamās mājas kāpņu telpas ir pievienota dzīvoklim.

Norobežojot dzīvojamās mājas kāpņu telpas pieejamību pārējiem kopīpašniekiem, kā arī pievienojot to dzīvoklim, tiek mainīta atsevišķā īpašuma kopējā platība. Attiecīgi mainās arī katra dzīvokļa īpašumā ietilpstošās kopīpašuma domājamās daļas apmērs. Minētajai darbībai ir nepieciešams saņemt normatīvajos aktos noteikto dzīvokļu īpašnieku kopības piekrišanu.

[1.3] Pieteicējs bauda un vēlas baudīt labumus, ko sniedz strīdus metāla konstrukciju lietošana. Neatkarīgi no metāla konstrukciju patvaļīgas izbūves laika saskaņā ar Būvniecības likuma un citu būvniecības tiesību regulējošo normatīvo aktu regulējumu pieteicējam ir jānes ar šo lietošanu saistītie izdevumi un citas nastas. Proti, pieteicējam ne vien jāatturas no patvaļīgas būvniecības veikšanas, bet gadījumā, ja īpašumā ir konstatētas patvaļīgas būvniecības pazīmes, jāatjauno īpašums tādā stāvoklī, kādā tas bija pirms patvaļīgo darbu veikšanas vai citā tiesiskā veidā jānovērš patvaļīgās būvniecības sekas. Līdz ar to pieteicējam kā vienīgajam labuma guvējam, nevis visiem kopīpašniekiem, ir uzliekams par pienākumu novērst patvaļīgas būvniecības radītās sekas.

[1.4] Mērķis, kādam būve ir izveidota, pat, ja tas nav klasiskā būvniecības ceļā (būvējot) izveidots objekts, raksturo to, vai būve ir atzīstama par būvi būvniecības normatīvo aktu izpratnē.

Strīdus nojumes kvalifikāciju par būvi apliecina tajā esošās mēbeles un apstāklis, ka tā ir izvietota noteiktas funkcijas īstenošanai, proti, kā dzīvokļa kalpojoša lieta (aizsegs pret lietu/sauli, mēbeļu glabātuve). Līdz ar to tā uzskatāma par mazēku, kas kvalificējama kā pirmās grupas būve. Turklāt no atzinuma Nr.2 izriet, ka nojumei ir nodrošināta vismaz viena veida inženierkomunikāciju piekļuve, ko apliecina nojumei pievienotie elektroinstalācijas

kabeļi.

[1.5] Atzinums Nr.1 ir administratīvais akts, nevis brīdinājums. Administratīvā procesa likuma regulējums neliedz administratīvajā aktā iekļaut brīdinājumu par piespiedu izpildi, noformējot to minētajā likumā paredzētajā kārtībā. Līdz ar to būvvalde pamatoti iekļāvusi atzinumā Nr.1 brīdinājumu par tā piespiedu izpildi gadījumā, ja ar administratīvo aktu noteiktais pienākums netiks izpildīts labprātīgi.

[2] Nepiekrītot pārsūdzētajam lēmumam, pieteicējs vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par tā atcelšanu. Pieteikumā norādīti turpmāk minētie argumenti.

[2.1] Atzinumā Nr.1 konstatēts pārkāpums - metāla restes ar durvīm koplietošanas telpā.

Ņemot vērā, ka pieteicējs nav būvējis minētās restes, kā arī tās neatrodas pieteicēja atsevišķā īpašumā, nav saprotams, kā pieteicējs var vienpersoniski izpildīt iestādes uzdotos pienākumus. Turklāt pieteicējam minētās restes kāpņu telpā nav nepieciešamas, kā arī nekad nav bijusi problēma nodrošināt pieeju tiem, kas to lūdz.

Būvniecības seku novēršana saistīta ar izmaksām. Atzinuma Nr.1 adresātam attiecībā uz minētā pārkāpuma novēršanu vajadzētu būt biedrībai "Braslas 53", kas arī ir atbildīga par dzīvojamās mājas koplietošanas telpām.

[2.2Uz dzīvokļa terases atrodas atsevišķi labiekārtojuma elementi, kas tiek izmantoti rekreācijas un dekoratīviem nolūkiem - dēļu segums, galds ar krēsliem, puķu podu paliktņi un aizsegs pret sauli vai lietu. Minētie elementi nav konstruktīvi piestiprināti ēkai un ir pārvietojami pēc vajadzības.

Departaments rīkojas prettiesiski, patvaļīgi paplašinot likumā noteiktos būves kritērijus un tādējādi pārkāpjot taisnīguma, samērīguma, lietderības un tiesiskās paļāvības principus. Piekrītot pārsūdzētajā lēmumā norādītajam, ka sasaiste ar zemi nav būves kritērijs, veidojas absurda situācija, kurā privātpersonai būtu jāsakārto būvniecībai atbilstoša dokumentācija arī drēbju skapja ierīkošanai dzīvoklī, jo arī tam ir sienas, jumts un durvis. Tāpat arī virtuves skapītim var būt lampiņa, kas nozīmē, ka tam ir pievienotas elektrokomunikācijas.

[2.3] Ņemot vērā, ka atzinums Nr.1 nav stājies spēkā, kā arī nav iespējams konstatēt faktu nākotnes formā, atzinumā Nr.1 ietvertā brīdinājuma forma un būtība neatbilst Administratīvā procesa likumā noteiktajai kārtībai. Proti, minētais likums neparedz šādu provizorisku brīdinājumu. Turklāt atbilstoši brīdinājuma mērķim par piespiedu izpildi ir jābrīdina atsevišķi.

[3] Departaments rakstveida paskaidrojumā pieteikumu par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu neatzīst un lūdz to noraidīt. Papildus departaments norāda turpmāk minēto.

[3.1] No administratīvajā lietā esošo atzinumu fotofiksācijām konstatējams, ka metāla konstrukcijas kāpņu telpā izbūvētas arī priekšā lifta durvīm. Līdz ar to, arī izmantojot liftu, nav iespējams piekļūt telpai aiz metāla konstrukcijām. Koplietošanas telpai aiz minētās metāla konstrukcijas citi iedzīvotāji var piekļūt tikai ar pieteicēja atļauju, atslēdzot tās vai nododot atslēgas. Proti, pieteicējs rīkojas ar attiecīgo koplietošanas telpas daļu kā ar savu īpašumu.

Neatkarīgi no tā, kura persona izbūvējusi strīdus metāla konstrukcijas, departamenta rīcībā nav informācijas, kas apliecinātu to izbūves tiesiskumu. Līdz ar to pieteicējs nevar paļauties, ka šīs konstrukcijas pēc noteikta laika, ja vien citas personas necels iebildumus, automātiski kļūs legālas vai par to atbildēs iepriekšējais īpašnieks.

Pieteicējam minētajā situācijā ir divas rīcības iespējas - legalizēt strīdus konstrukcijas vai demontēt tās.

[3.2] Nav nozīmes tam, ka pieteicējs strīdus nojumi, kas atrodas uz dzīvokļa terases, sauc par saules aizsegu. Arī labiekārtojuma elements var būt būve, kas tiek ekspluatēta noteiktas funkcijas īstenošanai. Turklāt likumdevējs kā mazēkas ir kvalificējis arī nojumes. Līdz ar to uz terases esošā koka nojume ir vērtējama kā būve.

[4] Tiesas sēdē pieteicēja pārstāvis pieteikumu uzturēja, pamatojoties uz tajā norādītajiem argumentiem. Papildus paskaidroja turpmāk minēto. Restes kāpņutelpā bija uzstādītas jau pirms pieteicējs iegādājās dzīvokli. Pieteicējam minētās restes nav nepieciešamas. Tās atrodas koplietošanas telpās, to demontāžai nepieciešama kopīpašnieku piekrišana. Lēmumā norādīta nojume nav atzīstama par būvi, to var pārvietot un tai nav pievienotas inženierkomunikācijas.

Departamenta pārstāve pieteikumu neatzina, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā un rakstveida paskaidrojumā norādītajiem argumentiem. Papildus paskaidroja turpmāk minēto. Pieteicējs ir lēmumā norādīto restu valdītājs, pieteicējs norobežoto koridoru izmanto savām vajadzībām. Nojume uzskatāma par būvi, jo konstatējams tās izmantošanas mērķis.

**Motīvu daļa**

[5] Tiesa noklausījusies administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus un pārbaudījusi lietas materiālus, atzīst, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[6] Saskaņā ar Būvniecības likuma 18.panta pirmo daļu būvdarbu kontroli atbilstoši šajā likumā noteiktajai kompetencei cita starpā veic būvvaldes.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2014.gada 19.augusta noteikumu Nr.500 "Vispārīgie būvnoteikumi" (turpmāk – Vispārīgie būvnoteikumi) 143.1.apakšpunktu būvinspektoram ir tiesības apsekot būvobjektu vai ekspluatācijā pieņemtu būvi, lai konstatētu iespējamu patvaļīgu būvniecību vai būves ekspluatāciju neatbilstoši tās lietošanas veidam.

Saskaņā ar iepriekš minēto noteikumu 134.punktu par katru pārbaudi būvinspektors sagatavo atzinumu.

Saskaņā ar Būvniecības likuma 18.panta otro daļu būvdarbi, kas uzsākti vai tiek veikti bez būvatļaujas vai pirms tam, kad būvatļaujā, apliecinājuma kartē vai paskaidrojuma rakstā izdarīta atzīme par attiecīgo nosacījumu izpildi, gadījumos, kad attiecīgie lēmumi saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir nepieciešami, kā arī būvdarbi, kas neatbilst būvprojektam un normatīvo aktu prasībām, ir kvalificējami kā patvaļīga būvniecība. Patvaļīga būvniecība ir arī būves vai tās daļas ekspluatācija neatbilstoši projektētajam lietošanas veidam vai būvdarbi, kas uzsākti bez attiecīgas projekta dokumentācijas, ja tāda nepieciešama saskaņā ar normatīvajiem aktiem.

Saskaņā ar Būvniecības likuma 18.panta sesto daļu, ja saskaņā ar šā panta ceturtās daļas 2.punktu būvinspektors konstatē atkāpes no būvvaldei iesniegtā būvprojekta, viņš aptur būvdarbus un uzraksta attiecīgu atzinumu.

No iepriekš minētajām tiesību normām izriet, ka būvinspektoram ir tiesības kontrolēt būvniecības procesu tā norises laikā kā arī uzbūvētās ēkas to ekspluatācijas laikā. Ja būvinspektors konstatē, ka būvniecība veikta ar atkāpēm no būvprojekta vai bez būvniecības dokumetnācijas, sastādāms atzinums.

[7] No lietas materiāliem redzams, ka būvinspektors atzinumā Nr.1 konstatēja, ka dzīvojamās mājas koplietošanas telpās (kāpņu telpā) ir izbūvētas metāla konstrukcijas ar vērtnēm, kas pilnībā norobežo piekļuvi dzīvoklim, tādējādi pievienojot daļu koplietošanas telpas dzīvokļa īpašumam.

Atzinumā Nr.2 konstatēts, ka dzīvokļa sastāvā esošajā ārtelpā novietots koka konstrukcijas skapis, vairāki labiekārtojuma elementi un koka

konstrukcijas būve – nojume.

Atzinumā Nr.3 konstatēts, ka dzīvojamās mājas pirmajā un sestajā kāpņu telpā ir izbūvētas metāla konstrukcijas, kas ierobežo piekļuvi dzīvojamās mājas sestajam stāvam. Citās kāpņu telpās līdzīgas konstrukcijas nav konstatētas.

Minētajos atzinumos konstatētā būvniecība atzīta par patvaļīgu un pieteicējam uzlikts par pienākumu novērst patvaļīgās būvniecības radītās sekas.

[8] Lietas materiālos atrodas dzīvojamās mājas 2005.gada 23.novembra būvprojekta paskaidrojuma raksts un 2006.gada 14.augusta izmaiņu projekta paskaidrojuma raksts un jumta stāva plāns. Izmaiņu projekts paredz dzīvojamās mājas jumta stāva izbūvi, ar kuru arī izbūvēts dzīvoklis. No minētās būvniecības dokumentācijas nav secināms, ka būvniecības iecere paredzētu izveidot norobežojumu kāpņu telpā starp piekto un sesto stāvu. Pieteicējs nav norādījis, ka pastāvētu būvniecības dokumentācija par norobežojuma izbūvi. Ņemot vērā minēto, norobežojuma ierīkošana atzīstama par patvaļīgu būvniecību.

Pārsūdzētajā lēmumā norādīts, ka telpu aiz strīdus metāla konstrukcijām izmanto tikai pieteicējs un tajā atrodas pieteicēja sadzīves priekšmeti. Savukārt pieteicējs norāda, ka viņš šo telpu neizmanto un ka norobežojums viņam nav nepieciešams.

Saskaņā ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs A/datiem ēku (būvju) nekustamais īpašums /adrese A/, sastāv no zemes gabala un dzīvojamās mājas. Atbilstoši Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs B/A datiem īpašuma tiesības no 2017.gada 1.septembra uz dzīvokli un kopīpašuma domājamām daļās no dzīvojamās mājas nostiprinātas pieteicējam.

Pārbaudot lietas materiālus tiesa konstatē, ka atzinumā Nr.2 un atzinumā Nr.3 konstatēts, ka kāpņu telpā esošās vērtnes ir aizslēgtas un no atzinumiem pievienotajām fotogrāfijām redzams, ka kāpņu telpas slēgtajā daļā glabājas dažādi sadzīves priekšmeti. Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvis paskaidroja, ka vērtņu atslēga saņemta līdz ar dzīvokļa iegādi no iepriekšējā īpašnieka.

No minētā tiesa secina, ka pieteicējs faktiski izmanto kāpņu telpu ar slēgtajām vērtnēm, par ko liecina novietotie sadzīves priekšmeti. Lietā esošie pierādījumi neapliecina pieteicēja paskaidroto, ka vērtnes viņam nav nepieciešamas. Lietā esošie pierādījumi norāda uz pretējo, proti, ka pieteicējs izmanto norobežoto telpu, glabājot tur sadzīves priekšmetus. Tāpat arī konstatētais apstāklis, ka vērtnes apsekošanas laikā bija aizslēgtas, norāda uz to, ka pieteicējs šo telpu norobežojis brīvai piekļuvei.

[9] Atbilstoši Dzīvokļa īpašuma likuma 2.panta pirmajai un otrajai daļai, dzīvokļa īpašums ir dzīvojamā mājā tiesiski nodalīts patstāvīgs nekustamais īpašums un kā lietu kopība sastāv no atsevišķā īpašuma un attiecīgas kopīpašuma domājamās daļas. Dzīvokļa īpašuma sastāvā ietilpstošais atsevišķais īpašums un kopīpašuma domājamā daļa tiesiski nav atdalāmi. Savukārt saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 4.panta pirmās daļas 1.punktu kopīpašumā esošajā daļā ietilpst koplietošanas telpas (tai skaitā bēniņi, kāpņu telpas, pagrabtelpas)

Dzīvokļa īpašuma likuma 11.panta pirmajā un trešā daļā noteic, ka dzīvokļa īpašniekam ir tiesības bez saskaņošanas ar citiem dzīvokļu īpašniekiem, bet ievērojot normatīvo aktu prasības, rekonstruēt, renovēt vai restaurēt (turpmāk — pārbūvēt) atsevišķo īpašumu, ciktāl tas neskar kopīpašumā esošo daļu vai citus dzīvokļu īpašumus. Savukārt, ja atsevišķā īpašuma pārbūve skar kopīpašumā esošo daļu, dzīvokļa īpašniekam nepieciešams saņemt dzīvokļu īpašnieku kopības piekrišanu šajā likumā noteiktajā kārtībā.

Tātad, norobežojot kāpņu telpas daļu, tiek skarts dzīvokļu īpašnieku kopīpašumā esošā mājas daļa.

[10] Lietā nav būtiskas nozīmes pieteicēja norādītajam, ka norobežojums kāpņu telpā pastāvēja pirms viņš iegādājās dzīvokli.

Atbilstoši tiesiskajam regulējumam par patvaļīgu būvniecību var tikt pieņemti divu veidu lēmumi – lēmums par personas saukšanu pie administratīvās atbildības par patvaļīgās būvniecības darbu veikšanu un lēmums par patvaļīgās būvniecības seku novēršanu saskaņā ar Būvniecības likuma 18.panta piekto daļu, kā konkrētajā lietā. Tiesiskā pienākuma noteikšanu saskaņā ar Būvniecības likuma 18.panta piekto daļu nav pamata uzskatīt par sodam pielīdzināmas sankcijas piemērošanu, un šis pienākums nav saistāms ar faktiski būvniecību veikušo personu.

Līdz ar to pieteicējs ir atbildīgs par veikto būvniecību, neatkarīgi no tā, kurš faktiski veicis būvniecības darbus. Pieteicējam kā dzīvokļa īpašniekam ir pienākums novērst patvaļīgās būvniecības radītās sekas, neatkarīgi no brīža, kad viņš kļuva par dzīvokļa īpašnieku. Ja pieteicējs pirms dzīvokļu iegādes nepārliecinājās par patvaļīgās būvniecības esību dzīvojamās ēkas kopīpašuma daļā vai arī tika maldināts par šo situāciju, tad šādi strīdi var tikt risināti civiltiesiskā kārtībā starp darījumu pusēm, bet tas nevar būt par pamatu, lai atzītu, ka pieteicējs nav atbildīgs par patvaļīgas būvniecības radīto seku novēršanu. Pie tam pieteicējs atzīstams par noteiktā pienākuma adresātu, jo no lietas apstākļiem konstatējams, ka viņš lieto un gūst labumu no strīdus metāla konstrukciju lietošanas. Tāpēc viņam jānes ar šo lietošanu saistīties izdevumi un citas nastas.

[11] Attiecībā pārsūdzētajā lēmumā norādīto nojumi, pieteicējs uzskata, ka tā nav atzīstama par būvi un tās novietošana nav atzīstama par patvaļīgu būvniecību, jo nojumei nav pamatu, tā ir pārvietojama un tai nav pieslēgti inženiertīkli.

Būvniecības likuma 1.panta 3.punkts noteic, ka būve ir ķermeniska lieta, kas tapusi cilvēka darbības rezultātā un ir saistīta ar pamatni (zemi vai gultni).

Interpretējot minēto normu, judikatūrā ir atzīts, ka tam, ka objektu ir iespējams pārvietot, pašam par sevi nav izšķirošas nozīmes, lai attiecīgu objektu atzītu (vai neatzītu) par būvi *(sk. Augstākās tiesas 2016.gada 12.decembra sprieduma lietā Nr.SKA-354/2016).* Tāpat no Būvniecības likuma 1.panta 3.punkta neizriet, ka saistībai ar pamatni (zemi) būtu jābūt īstenotai tieši pamatu veidā vai arī tai būtu jābūt tādai, kas izslēgtu objekta pārvietošanas iespēju kā tādu *(Augstākās tiesas 2019.gada 31.oktobra sprieduma lietā Nr.SKA-424/2019 11.punkts)*.

Tāpēc tas, ka nojumi, iespējams, var pārvietot un ka tā nav tiešā veidā saistīta ar zemi, pats par sevi nenozīmē, ka tās uzstādīšana un izmantošana nebūtu pakļauta būvniecību regulējošajām tiesību normām gadījumā, ja tā faktiski tiek izmantota ēkām (būvēm) raksturīgajām funkcijām.

Ja konkrēti objekti, kuri gan izmēra, gan funkcijas ziņā atbilst noteikta veida palīgēkām, papildina nekustamā īpašuma izmantošanu tādiem nolūkiem, kam parasti izmanto palīgēkas, tad nav pamata tos izņemt no būvvaldes kompetences tikai tādēļ, ka tos ir iespējams pārvietot *(Augstākās tiesas 2016.gada 12.decembra sprieduma lietā Nr.SKA-354/2016 14.punkts).*

No atzinumiem pievienotajiem fotoattēliem redzams, ka nojume izveidota ar mērķi tai ilgstoši atrasties konkrētā vietā. Uz to norāda, ka gan tās izmērs, gan arī tas, ka tā konstruktīvi paredzēta novietošanai ārtelpā. Tāpat no fotoattēliem secināms, ka nojumes funkcija, kur tā var tikt izmantota, ir palīgēka priekšmetu turēšanai vai izmantojama lai patvertos no nelabvēlīgiem laika apstākļiem. Tas, vai pieteicējs nojumi šādā nolūkā aktīvi izmanto, nav izšķiroši.

Līdz ar to nojume atzīstama par būvi, jo tā ir ilgstoši novietoti noteiktā vietā ar noteiktu funkciju.

Atbilstoši Vispārīgo būvnoteikumu 1.pielikumam un 2.20.apakšpunktam nojume uzskatāma par mazēku un tā kvalificējama kā pirmās grupas būve. Attiecīgi tās būvniecībai nepieciešams izstrādāt un saskaņot būvniecības dokumentāciju. Lietā nav strīda, ka tāda nav izstrādāta, tāpēc tās būvniecība uzskatāma par patvaļīgu.

[12] Saskaņā ar Būvniecības likuma 18.panta piekto daļu, ja būvinspektors saskaņā ar šā panta ceturtās daļas 1.punktu konstatē patvaļīgu būvniecību, viņš aptur būvdarbus un uzraksta attiecīgu atzinumu, bet iestāde pieņem vienu no šādiem lēmumiem: 1) par iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu, ja konkrētā objekta būvniecību attiecīgajā teritorijā nepieļauj normatīvie akti vai būvdarbi uzsākti pirms atzīmes izdarīšanas būvatļaujā par projektēšanas nosacījumu izpildi — neatkarīgi no apstākļiem, kādēļ attiecīgā darbība nav tikusi veikta; 2) par atļauju veikt būvniecību pēc būvniecību regulējošu normatīvo aktu prasību izpildes, bet gadījumos, kad patvaļīgas būvniecības rezultātā nodarīts kaitējums videi, — arī pēc tā novēršanas vides un dabas aizsardzību regulējošos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Ja lēmums par atļauju veikt būvniecību būvvaldes noteiktajā termiņā netiek izpildīts, būvvalde var lemt par iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu.

Konkrētajā gadījumā ir pieņemts pieteicējam iespējami labvēlīgākais no Būvniecības likuma 18.panta piektajā daļā paredzētajiem lēmumiem par rīcību ar patvaļīgās būvniecības objektu. Proti, ir atļauts izvēlēties starp būvniecības dokumentācijas izstrādi vai iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu. Labvēlīgāks lēmums nav tiesiski iespējams.

[13] Pieteicējs izteicis iebildumus par to, ka Atzinumā Nr.1 ietverts brīdinājums par administratīvā akta piespiedu izpildi.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 67.panta devīto daļu administratīvajā aktā var iekļaut brīdinājumu par piespiedu izpildi, kas noformēts atbilstoši šā likuma 361.pantā minētajām prasībām.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 361.panta trešā daļa noteic, ka rakstveida brīdinājumā ietver: 1) norādi, uz kuru administratīvo aktu tas attiecas; 2) uzaicinājumu adresātam labprātīgi izpildīt administratīvo aktu; 3) norādi par administratīvā akta izpildi piespiedu kārtā, ja to neizpilda labprātīgi; 4) norādi par piespiedu izpildes sākuma laiku; 5) izpildiestādi; 6) norādi par piemērojamiem piespiedu izpildes līdzekļiem; 7) norādi, ka piespiedu izpildi veic uz adresāta rēķina; 8) brīdinājuma izdošanas vietu, datumu un amatpersonas parakstu, ja brīdinājums nav administratīvā akta sastāvdaļa.

Pārbaudot atzinumā Nr.1 ietvertā brīdinājuma saturu, tiesa konstatē, ka tas satur norādītās sastāvdaļas, proti, ir nepārprotami secināms, ka brīdinājums attiecas uz atzinumā Nr.1 noteikto tiesisko pienākumu, brīdinājumā pieteicējs uzaicināts izpildīt noteikto pienākumu labprātīgi, brīdinājumā iekļauta norāde par izpildi piespiedu kārtā, ja noteiktais pienākums netiks izpildīts, brīdinājumā iekļauta norāde par piespiedu izpildes sākuma termiņu, norādīta izpildiestāde, norādīts, ka par pienākuma neizpildīšanu tiks piemērota piespiedu izpilde un ka piespiedu izpilde veicama uz adresāta rēķina.

Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka brīdinājums atbilst likuma prasībām. Nav pamatots pieteikumā norādītais, ka nav iespējama brīdinājuma izdošana, ja nav iestājies atzinumā Nr.1 noteiktais termiņš. Brīdinājumā ir norādīts, ka tas stājas spēkā vienlaikus ar atzinuma Nr.1 spēkā stāšanos. Brīdinājums pieteicējam nerada tiesiskas sekas, ja pieteicējs izpilda noteikto pienākumu noteiktajā termiņā.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 360.panta pirmās daļas 2.punktu administratīvo aktu izpilda piespiedu kārtā, ja cita startpā administratīvais akts ir kļuvis neapstrīdams vai administratīvā akta darbība nav apturēta vai ir atjaunota. Attiecīgi pieteicējam nav pamata uzskatīt, ka piespiedu izpilde varētu tikt uzsākta pirms administratīvā akta darbība ir atjaunojusies (noslēdzies tiesvedības process).

[14] Pieteicējs norāda, ka viņš nevar izpildīt noteikto pienākumu attiecībā uz norobežojumu kāpņu telpā.

Tiesa norāda, ka patvaļīgas būvniecības rezultātā uzbūvēta būve neveido legālu īpašuma sastāvu, tieši tāpēc, ka tā ir nelegāla. Savukārt nelegālas būves nojaukšanai nav nepieciešama īpašnieku vai lietotāju (kopīpašnieku vai koplietotāju) piekrišana. Šāds pienākums izriet no tiesību normām (Būvniecības likuma), un individuāli tiek noteikts administratīvā kārtībā, proti, ar iestādes lēmumu *(sk. Augstākās tiesas 2017.gada 25.maija spriedumu lietā Nr.SKA-38/2017).*

Līdz ar to pieteicēja iebildumi par to, ka viņam nav iespējams izpildīt noteikto pienākumu, nav pamatoti.

**Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. – 251., 253. un 289. – 291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

**nosprieda:**

**noraidīt** */pers. A/* pieteikumu par Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta 2020.gada 10.februāra lēmuma Nr.DA-20-153-ap atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis M. Markovs